

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak
torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrske kraje
za celo leto 14 K, za pol leta 7 K;
za četrt leta 3-50 K, mesečno 1.20 K.
za Nemčijo za pol leta 7-90, za četrt
leta 4 K; za Ameriko za pol leta
9-50 K za četrt leta 4-80 K

Pesemerna številka 10 v.

Reklamacije so poštne proste.
Nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo.
Inserati: Enostopna pelt-vratca
(širina 88 mm) za enkrat 20 vin.
večkrat po dogovoru.

78. številka

V Ljubljani, v soboto, dne 2. julija 1910.

Leto XIII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo
«Rdečega Prapora», Ljubljana. — Za denarne pošiljave
uročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo
«Rdečega Prapora», Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II.

Obrtni reševalci.

Na praznik sv. Petra in Pavla so v Ljubljani
zopet reševali obrt in obrtnika. Kranjski deželni
odbor je takoj, ko se je konstituiral, nakupil ve-
liko zalogo peska in dasi ga je že nekoliko tisoč
centov pometal prebivalstvu v oči, mu ga vendar
se ni zmanjkalo. Vselej kadar poseže prav globoko
v vrečo in siplje svoj pesek okrog, pa mislijo
zveste ovčice, da slavni odbor zopet dela. Tako
ga je v nekaterih krogih sploh doletela slava, da
je silno delaven. Če se pa iščejo uspehi tega mi-
tičnega dela, je rezultat velika ničla. Vsi dosednji
uspehi visokega deželnega odbora so nasteti, če se
pove, da je prišla četica klerikalcev do korita in
da se je podrazilo pivo.

Z avtonomnim peskom je bilo torej v sredo
zopet opravka. Vrhovni reševalec obrtnikov je bil
za enkrat profesor Jarc, ki hoče menda postati
Šukljetev naslednik v državnem zboru. Za sedaj je
se deželni odbornik in ima obrtni referat. On je
otvoril shod, on je pozdravljal zborovalce, on je
predlagal predsedništvo. Potem pa je nastopil
drugi deželni minister, dr. Lampe, o katerem pra-
vijo, da je pravzaprav pravi deželni glavar in je
začel «stvarno» govoriti. Zapel je nekoliko akordov
slave društvu rokodelskih pomočnikov in v okle-
pajih, indirektno povedal, da je to pravzaprav dru-
štvo mojstrov. Potem pa je dejal nekaj, kar bo
zanimalo tudi delavce. «V stalnem razvoju vele-
industrije na eni in v organizaciji delavstva
na drugi strani je nevarnost za obrtnike».

To so zlata vredne besede, ki bi si jih mo-
rali dobro zapomniti delavci, pa posebno se tisti
delavci, ki v svoji kratkovidnosti še vedno capljajo
za klerikalci.

Veleindustrija je obrti seveda nevarna. To ne-
vico je že davno pred dr. Lampetom povedalo
mnogo ljudi, ki vedo kaj o socialnih razmerah in
zakonih. Tudi neki Karl Marx, čigar ime je nemara
tudi dr. Lampe že slišal, je izrekel te trditve;
mala razlika je le ta, da je Marx ni le povedal,
ampak tudi razložil in utemeljil. Dr. Lampe bi se
bil morda obrtnikom manj prikupil, storil pa bi
jim večjo uslugo, če bi ne bil povedal le malega
koščka velike resnice, ampak vso resnico. Ta pa je,
da je stalni razvoj velekapitalizma, ki ga ne bo ustavil
ne dr. Lampe, ne kranjski deželni odbor, ne avstrijs-
ka vlada, ne kdo drugi, več kakor nevaren
mali obrti. Resnica je ta, da je mala obrt kot
poseben, samostalen način proizvodnje v sled
stalnega razvoja velekapitalizma nevzključno obso-
jena na smrt. Kakor se bolniku tudi na smrtni po-
stelji z umetnim inhaliranjem kislika, z injekcijami
in drugim sredstvi za par ur podaljša življenje,
tako se z umetnimi pripomočki, z državnimi sub-
vencijami i. t. d. mala obrt lahko nekaj časa drži
nad vodo. Kdor pa obljubljuje obrtnikom rešitev
s takimi sredstvi, jih slepi. In kadar se bo vele-
kapitalizem tudi pri nas tako razvil, kakor se je
že drugod, se tudi naši obrtniki ne bodo dali tako
slepiti.

Toda to je njihova stvar. Če mislijo, da je
bolje, smatrati svoje želje in upe za resničnost,
kakor spoznati resnico in ji pogumno pogledati v
oči, naj opravijo, kakor mislijo sami.

Nas pa zanima bolj drugi del Lampetovega
stavka: «V organizaciji delavstva je nevarnost za
obrt.» — Resničnosti te trditve nam ni treba pre-

iskovati. Delavci se organizirajo zato, da si pribore
boljše pogoje življenja; organizirajo se radi sebe,
ne morejo na dolgo in široko vpraševati, komu bo
njihova organizacija nevarna. Ampak gosp. dr.
Lampe menda ve, da «organizirajo» delavce tudi
klerikalci. Saj je tudi sam že rogovilil po delavskih
shodih in če bi ne bil, mu je gotovo dr. Krek že
kaj povedal o tem. A zdaj naj nam blagovoli dr.
Lampe ali pa dr. Krek povedati: Čemu in zakaj
organizirajo klerikalci delavce?

V sredo so Jarc, Lampe i. t. d. obljubovali
obrtnikom, da jih bodo rešili. Po Lampetovih be-
sedah je organizacija delavcev obrtnikom nevarna.
Jasno je torej, da morajo klerikalci, če hočejo «re-
ševati» obrtnike, ovirati delavsko organizacijo. Če
pa hočejo organizirati delavce, morajo po Lampe-
tovem nauku škodovati obrtnikom in jim priprav-
ljati nevarnost.

Ampak klerikalci hočejo pomagati obrtnikom,
da jih «rešijo» in organizirati delavce, da jih «re-
šijo». Kako se to vjema z Lampetovo teorijo? Kako
se opere kožuh, ne da bi se zmočil? Če je resnica
na eni strani, mora biti na drugi strani laž. Vpra-
šanje je torej le to: Komu pridigajo klerikalci res-
nico in komu se lažejo?

Mi vemo že davno, kako je s to rečjo. Po-
božna družba servira laž enim in drugim. Obrt-
nikov ne more rešiti; za kratek čas je lahko Ljub-
ljana po Gruberjevem kanalu tekla navzgor, am-
pak proti njenemu viru jo ne bodo nikoli mogli
pognati. Tako tudi ne bodo mogli ustaviti veleka-
pitalističnega razvoja. Delavstva pa nočejo reševati,
ker dobro vedo, da bi jim svobodno, gospodarsko
neodvisno delavstvo napravilo tako kakor Prešer-
nov «Kranjec, ki mu osle kaže».

Dr. Lampe je torej nehote potrdil, da je kle-
rikalna delavska organizacija v nebovpijoča sle-
parija in njen edini namen, delavce uklenjene iz-
ročiti mojstrom.

Razmere pri trebljenju Ljubljance.

Pri poglobitvi struge Gruberjevega prekopa vla-
dajo razmere, ki je treba, da se javno ožigosajo.
Sicer se je o tem že precej pisalo, toda kakor vse
kaže, brez uspeha; poklicane oblasti se do danes
še niso zgenile, ker menda čakajo trenutka, da na-
stane katastrofa, in takrat bo seveda že prepozno.
Pri oddaji osuševalnih del se je gledalo v prvi
vrsti na najcenejšega ponudnika, ni se pa gledalo
na to, da se poskrbi tudi za socialne in druge po-
trebe delavcev, ki bodo zaposleni pri teh delih. Ko
se je govorilo in pisalo, da bo osuševanje ljubljans-
kega barja dalo mnogo dela in zaslužka domačim
delavcem, je bila to le kruta prevara; kajti že v
prvih dneh, ko se je pričelo z delom, se je poka-
zalo, da ne bodo imeli domači delavci ni malo do-
bička od tistih milijonov, ki jih bo šteti za pogre-
bitev Ljubljance in Gruberjevega prekopa. Tvrdba
E. Czechowiczka & Sin je nadvila v Ljubljano naj-
slabši delavski material, večinoma južni element,
in niti ta, dasi v vsakem oziru skromen, ne more
izhajati z berasko plačo, ki mu daje za nadvse na-
povno delo. 2 K do 2 K 50 vin. na dan za 11 do
12 urno delo ob vsakem vremenu, to je škandal,
za katerega je treba, da se zanj zainteresira tudi
javnost. Pa to bi se že že preneslo, toda najhujše
je, da se ob deževnih nalivih delavci kratkoma
odslovo, take, da so pogostoma po cele tedne brez
vsakega zaslužka. Sedaj si je pa treba predočiti
peložaj tistih nesrečnežev, ki so prisli v Ljubljano
kar s celimi družinami! Njih življenje, že sicer nad-
merno skromno, je v takih dnevih naravnost obupno!

Kaj čuda, da podjetje niti potrpežljivih Makedon-
cev več ne dobi, ampak si mora pomagati kakor
pač ve in zna. Če se bo ob takih razmerah opravi-
lo delo do zahtevanega časa, je vprašanje, ki
mora zanimati ne le na tem interesirane oblasti,
temveč tudi širša javnost.

Poleg mizernih plač pa pride še način, kako
se z delavci postopa. Vse delo je prepuščeno ve-
činoma le raznim akordantom in subakordantom,
ki že skrbe, da nihče «preveč» ne zasluži. Inženir
se kaj redkokrat opazi v strugi, Czechowiczka sam
pa je bil menda samo enkrat v Ljubljani. Nezadostno
nadzorstvo na eni, silno naganjanje priganjačev na
drugi strani je krivo, da se dannadan dogajajo
večje ali manjše nesreče, ki bi se lahko skrčile na
minimum, če bi pokazalo obrtno nadzorstvo vsaj
nekoliko dobre volje. O tem, če je bilo umestno,
da se je pričelo z deli sredi struge in ne pri izlivu
prekopa v Ljubljano, kaj več o priliki.

Če se mora imenovati izkoriščanje delavcev pri
plači skandalozno, je njih odiranje pri stanovanju
in prehrani naravnost impertinentno. Za Ljubljano
je prirastek 500 do 600 oseb število, ki precej
močno vpliva na stanovanjske in druge razmere.
Če je že pri normalnih razmerah pomanjkanje
stanovanj, mora biti še večje, če se maenkrat na-
seli toliko novih ljudi. Toda tvrdka Czechowiczka
& Sin si ni delala v tem oziru prav nobenih skrbi;
postavila ni niti navadne barake, kaj še, da bi
drugače poskrbela za primerna prenočišča tolikim
delavcem. In tako so se luknje, kjer so še nedavno
mukale krave in krulili prašiči, kar na mah spre-
menile v «človeška bivališča». Delavci prenočujejo
po kletéh, hlevih, podih, šupah, da človeka spre-
leti groza, če pogleda ponoči v tak kraj. Odeje
nimajo nobene, še manj pa stelje, ki je v največ
slučajih ni niti toliko, kolikor se je nameče crka-
jočemu kljusetu. V luknjah, kjer bi bilo v skrajni
sili prostora komaj za 8 do 10 oseb, leži včasih po
12 do 15 ljudi. Kakšna mora tu biti atmosfera, si
vsakdo lahko sam predstavlja, zlasti še, če se po-
misli, da spé delavci kar v obleki, nasičeni od znoja
pa tudi dežja. Uši in druge golazni je tu toliko,
da je groza; več jih je moralo že v bolnišnico, da
so se vsaj za silo očedili. In tako prenočišče stane
10 do 20 vin. na dan!

Česar delavcu ni odščipnil akordant, in česar
mu ni vzel strehodajalec, to mora plačati za hrano,
če se sploh sme tako imenovati. Voden kavo,
mimo katere se je mleko samo neslo, polivka, to
je vse, par naj trpina vzdržuje pri življenju. Kaj
več govoriti o tem, se nam zdi skoro nepotrebno;
kajti že navedeno suho dejstvo govori več kot
preveč.

In sedaj nastane vprašanje: Koliko so na teh
razmerah interesirane poklicane oblasti, in v koliko
široka javnost? Odgovor je čisto enostaven: Oblast
ima dolžnost skrbeti, da zapreči vse, kar utegne
povzročiti kako katastrofo. In katastrofa je pri opi-
sanih razmerah takorekoč pred durmi! Treba je le
iskrice, pa imamo legar, kože ali kako drugo epi-
demijo. Mislimo, da ni treba še posebej povdarjati,
da je to stvar, za katere se mora brigati tudi javnost.
Ako ta naš opomin ne bo pomagal, storili bomo
korake, ki bodo izdatnejši.

Politični odsevi.

* Poslanec Steinwender je v finančnem od-
seku predlagal nekatere izpremembe k davčnim
predlogom finančnega ministra. Po Steinwenderje-
vem načrtu bi se osebam dohodninski davek zvi-
šal že pri letnem dohodku 10.000 kron, dočim

predlaga Bilinski zvišanje šele pri 20.000 K. Pa tudi Steinwenderjev predlog ne bi kapitalističnih dohodkov kdove kako hudo obremenil. Zvišanje naj bi pri 10.000 K dohodka znašalo 7 K, pri 15.000 K 12 in pri 30.000 K 38 kron. Od tega dohodka dalje naj bi ostalo pri vladnem načrtu, ki predlaga za vsake 40.000 K 6½ odstotkov zvišanja. Reforma osebne dohodnine bi nesla 24 milijonov, davek od dividend 20 milijonov, davek od dedščin 10 do 12 milijonov, davek od vira v steklenicah po 2½ miliona.

* Na Hrvaškem se napovedujejo izpremembe pri vladi. Sedanji podban pl. Chavrak ima postati hrvaški minister. Chavrak je znana Khuenova kreatura in brezobziren silnik. Na njegovo mesto ima baje priti Amruš, pionir klerikalizma na Hrvaškem, nekdanj strasten opozicionalec, ki je le zato postal madžaron, da je mogel zopet sedeti na županski stol v Zagrebu. Predstojnik za uk in bogočastje pa ima postati dr. Rorauer, kateremu so očitali, da je svoj habilični spis, ko je imel postati profesor na vseučilišču, dobesedno preplonkal. Koalicija pa vtika vse to mirno v žep.

* Borovniški sabor je zopet nastopil proti virilistom. Slo je zato, da bi neki virilist dobil dopust za sedanje zasedanje, sabor je pa sklenil, da ne potrebuje dopusta, češ, virilistom sploh ni treba, da bi bili navzoči v saboru. Prej je že sabor izrekel, da nimajo virilisti pravice do diet za zasedanje. Kakor se vidi, je v tem mlademu saboru vendar precej demokratičnega duha.

* Ogrski ministrski svet je sklenil državnemu zboru predložiti sledeče zakonske načrte: Proračunski provizorij, zakon o rekrutih in trgovinska pogodba z Rumunijo.

* Norveška vlada je sklenila z oziroma na ugodni položaj državnih financ predlagati stortingu (norveškemu parlamentu), naj dovoli štiri milione krom za izredne mornariške izdatke.

* Španski republikanci so v nedeljo priredili v mestu Bilbao veliko demonstracijo. Ko je nastopila policija, je množica segla po kamenju, policija pa je potegnila sablje. Ena oseba je ubita, sedem jih je težko ranjenih.

* Turški boj kot proti Grkom dela vladi sitnosti. Pod vodstvom Kerim aga, ki je načelnik lučnih težakov, je večje število mornarjev, ki pazijo, da se izvaja boj kot, vdrla v neko grško gostilno v Solunu in napravilo mnoge skode. Ker je pa lastnik dotične gostilne amerišanski podanik, je takoj posredoval amerišanski konzulat, ki zahteva, da se gostilničarju povrne škoda, da se krivci kaznujejo, Kerim aga pa aretira.

* Revolucija v Paragvaju (Južna Amerika) se ni končala. Estradova vojska je zasedla mesta La Libertad, Itagalupe in San Cleardo. Vojska provizorične vlade oblega mesto Acopya, ni ga pa še naskočilo, ker se pričakuje, da se bo mesto vdalo.

* V Čile (Južna Amerika) se je ustanovila nova vlada.

Domače vesti.

Ljubljanske vesti.

— Klerikalci nastavljajo revolver. Današnji «Slovenec» napada impertinentno, kakor pač zna «katoliško» časopisje, jugoslovansko socialno demokracijo, ker si je «Rd. Prapor» dovolil povedati par resničnih besed o farizejski obstrukciji. Katoliško trobilo zavija seveda zopet prav po barabsko in hoče svojim potrepljivim «bravcem» natveziti, da jugoslovanska socialna demokracija nasprotuje slovenskemu vseučilišču. Šustersičevi trabantje pač mislijo, da mora veljati za «narodno voljo», kar oni razkriče. Dostoj jim pa še nihče ni dal take diktatorske pravice in mi si bomo varovali samostojno mišljenje, pa če Slovenčevci popokajo. Saj se dero le zato, da bi zakrili, kako so jo sami polomili. Slovenskemu vseučilišču ne škodujejo socialni demokratje, ampak zdaj iščejo jagnje, ki bi nosilo njihov greh. Pa se bodo urezali.

— Ponesrečen sprevodnik. V sredo je sprevodnik Borovnica na tovornem vlaku med Kranjsko goro in Dovjem ponesrečil. Osebe na vlaku je čule cvilenje, ki je navadno znamenje, da se je os ugrela, kar prav lahko povzroči nesrečo pri vlaku. Borovnica je hotel videti, kaj da je, pa se je sklonil z voza; tu pa je ponesrečil z glavo zadol ob železno ograjo mostu, padel z vlaka in se ubil. Iz Dovjega ga prepeljejo menda danes, v soboto popoldne na ljubljanski državni kolodvor, odkoder pojde pogreb na novo pokopališče. Borovnica je bil zvest član organizacije.

— Javne higijenske naprave v Ljubljani se tako pomankljive, da je že skrajni čas, da se tudi v tem ozirom malo podreza. Nimamo namena, goveriti o tistih «estetičnih» napisih, ki jih je nevidna roka napisala na stene javnih klosetov in ki jih mislijo sedanji občinski gospodarji najbrže konzervirati kakor častitljivo tradicijo iz tistih slav. časov, ko je bil župan ljubljanski g. Ivan Hribar — ampak opozoriti hočemo na druge nedostatke, ki že dolgo kriče, da se odpravijo. Te naprave, ki so vse bolj kakor praktične, se pogosto nahajajo v takem stanju, da bi komaj bilo, da bi se jih človek posluževal s pomočjo čolna. Izplakovanje nezadestno, tla ponesnažena, gorje pa, če je še odtok zamašen — tedaj se človek nehoti prime, da se mu želodec

ne obrne. Malo več nadzorstva bi gotovo ne škodilo. Pa tudi premalo takih naprav je. Pred južnim kolodvorom, kjer je dannan silen promet ni na pr. nobenega javnega stranišča! Kaj naj napravi tujec, ki se ne spozna? S! bo na nasprotno stran kolodvora ter tamkaj v vetjo slavo občinskega gospodarstva povečal mestno posest za par dekagramov! Pa tega ne delajo samo tujci, ki so jim razmere neznane, temveč tudi domačini: izvožniki, postrešniki, uslužbenci cestne železnice i. t. d. i. t. d. Piscu tega se je nedavno primerilo, da se je v naglici poslužil kolodvorskega stranišča na peronu. Nazaj grede pa je moral pri vratarju plačati 1 K kazni, ker se v naglici ni preskrbel s peronsko vstopnico. Tla pred južnim kolodvorom ljubljanskim bi bila vredna, da jih preišče kak večak-bakteriolog; morda bi našel kakšne bacile, ki bi se lahko imenovali «bacillus labaciensis»! Naprava javnega zavoda pred južnim kolodvorom je nujna potreba tako z zdravstvenega kakor z estetičnega stališča.

— Olepšava poslopij in ljubljanski magistrat. Gospodje na magistratu imajo prav lepe nasvete za druge, sami se pa ravnaajo po geslu: Bauer, geh du voran, du hast die großen Stiefel an! To velja posebno kar se tiče okrasenja oken s cveticami in zelenjem, ciprese pod balkonom na glavnem stopnišču napravijo na gledalca vtisk, kakor da je zašel na kako mohamedansko grobišče; okavsane so in oprasene, kakor kak oklesten petelin, da jih človek s slabejšim vidom komaj loči od sivga stebrovja. In pa tiste «kiste» na oknih mestne posvetovalnice! Take so, kakšne so bile takrat, ko so bile poslance s pomarančami ali figami v Ljubljano. Sicer se ne ve, v kakšen namen so svoj čas zlužile, ampak toliko je gotovo, da bi se mizar, ki jih je naredil, sramoval, če bi jih zagledal na tistem prostoru. Ljubljanski stanovanjci, ki se trudijo, da okrase svoja okna kolikor mogoče lično, morajo biti po mnenju izvestne gospode pravi bedaki, če si napravljajo prevelike troske; kajti če bi se ravnali po zgledu, ki ga daje magistrat, bi bilo tudi dobro, če bi postavili na svoja okna ponvice ali «kastrolce», pa nametali vanje koprivce. Če magistrat nima toliko sredstev, da bi tiste pušče ciprese zamenjal z drugim zelenjem, omenjene «kiste» pa dal vsaj prebarvati, je boljše, da se ne blamira pred svetom na račun estetike!

— Zakon o volilni dolžnosti na Kranjskem potrjen. Cesar je potrdil zakon, ki ga je sklenil kranjski deželni zbor, da se mora vsak volilec udeležiti volitev v državni in deželni zbor. Izjema je le za kurijo veleposestnikov pri volitvah v deželni zbor.

Joseniške vesti.

— Z Josenic se nam piše: Naše klerikalne kolovodje silno jezi, ker smo v «Rd. Pr.» razsvetlili njih nesramne nakane in jih pokazali kot delavske škodljivce, ki pod krinko J. S. Z. zopet gonijo svoje ovčice v svoj tabor. Da smo pisali resnico, se je zopet pokazalo v nedeljo, 26. jun. na shodu J. S. Z., ki so ga priredili na Javorniku. Ker smo soc. dem. radovedni, kako se love na limanice po shodih, se je zbralo kakih 30 sodelavcev z Josenic; sli smo poslušati z namenom, pustiti jih popolnoma pri miru in šele nazadnje, ako se bodo naši pristaši napadali, se oglasiti za besedo. Prvi je poročal dr. Krek o državnem zboru. Njegov govor ni hotel nič drugega, kakor črniti in zabavljati o soc. dem. poslancih. Na široko je razkladal resolucijo Čihov zaradi Komonškega šole in kazal nemške sodeluge kot nacionalne. Zamolčal pa je namenoma, in to je značilno za duhovnika Kreka, resolucijo dr. Adlerja v zadevi manjšinskih šol za celo Avstrijo. Zaradi dragine pa je dejal, da se meje zato ne odpro za živino, ker se je bati kuge, ki bi našo živino okužila in umrla. Sleparija! Nismo mislili, da bo dr. Krek, ta veliki demokrat, prišel s tako kosmato na dan. Pa tudi delavci mu tega niso verjeli, kar je lahko opazil po godrnjanju. Drugi je govoril župnik Piher, ki se je tolkel na prvi in drugi poslušalce, da je demokrat ves, kar ga je. Omenjal je deželni zbor in obč. volilne reforme, ki bo prinesla namišljeno zastopstvo delavcem v obč. odborih. Na to predloži kaplan s Koroške Bale pravila za J. S. Z. «Da biste imeli v slučaju bolezni tudi podporo,» je dejal, «ker br. sklad, je za nič, je treba, da se vpišete v to društvo, ki je nekako podporno društvo, podporna zveza». Povedal pa ni, da se je ravno zadnji čas sklenilo na seji br. skl. zvišanje bolnišnice po predlogu naših zastopnikov, kjer se je napravilo šest razredov. Mi kaplančku tudi povemo, da imajo delavci na Savi in Javorniku skupno mednarodno in nadstrankarsko podporno društvo, ki je staro že nad 12 let, ima lepo premoženje in nad 150 članov. Podpore daje 1 K na dan, plača se pa le 70 v. na mesec. Kdor hoče imeti izredno podporo v bolezni, bo prejkotalej vstopil v to društvo, ne pa v novo J. S. Z., kjer je treba več plačevati, v bolezni se pa še manj dobi. Po Piherjevem govoru se oglasi naš soder. Stare za besedo. Predsednik shoda Čebulj F. mu obljubi, da bo potem govoril, ko bo dnevni red izčrpan, a nazadnje pa je obljubo snedel in ni dal besede, ker se je bal zvedeti resnico. Odsli smo proti domu, s se bolj trdnim prepričanjem, da ti ljudje res nimajo zmisla za pravo delavsko organizacijo, kakršno so naše strok. orga-

nizacije, kojih namen je v prvi vrsti, s silo, ako ne gre zlepa, priboriti boljše življenje delavskemu ljudstvu. Prepričali smo se, da je resnica, kar smo pisali o J. S. Z., namreč, da je to novo nesramno izkoriščanje delavskega ljudstva. V ta namen bomo v kratkem sklicali velik javen ljudski shod na Javorniku, takrat bodo, če imajo klerikalni kolovodje koražo, dokazali, da je res boljše od naše strok. organizacije. Ljudstvo je treba poučiti, in zato bomo temeljito poskrbeli.

Tržaške vesti.

— Pogreša se «Lloydov» parnik Trieste, ki je plul v Bombay. Obvestila o njem ni nobenega. Baje je zašel v Indijskem Oceanu v tajfun.

Goriške vesti.

— Iz Nabrežine: Klerikalizem na Krasu vidno napreduje in z njim seveda tudi moč naših številnih kuratov in vikarjev ter njih vpliv na županstva in celo na javne oblasti. — V vsako stvar se vtikajo gg. nunci, in karkoli jim ni po volji, posežejo precej vmes z vsakovrstnimi sredstvi, samo da pokažejo svoje kaprice. — Zadnje čase se posebno zopet odlikuje kurat Angelj Cargo v Nabrežini. Svojčas pravi veseljak med mladimi duhovniki je postal sedaj, kakor vse duhovstvo brez izjeme, strog klerikalec. — Na venkaj in na videz soliden v zmislu klerikalcev, da je kaj, kaže doma v Nabrežini lahko z vso strogostjo svoje strogo cerkveno mišljenje. Pretekli teden je umrl v Nabrežini sodrug Ciril Gabrovec, splošno spoštovan, ter mu je hotelo delavstvo v Nabrežini izkazati zadnjo čast z godbo pri sprevodu. — Iz uljudnosti že so zastopniki delavstva stopili h kuratu ter mu naznanili, da se bo vršil sprevod z godbo. — Kurat Cargo je vzel to na znanje brez vsakega ugovora. — Ko pa je bilo vse pripravljeno, da bi spremili na zadnjo pot priljubljenega in na naglo umrlega sodelavca, tik pred sprevodom, je kurat naznanil množici, da sprevoda z godbo ne bo, in je obenem c. kr. orožniški stražmojster izjavil, da ima od politične oblasti v Sežani strog nalog, rabiti najstrožje mere, torej puške in bajonete, ako bi se delavstvo prostovoljno ne umaknilo. — Prepoved je bila izdana zadnji trenutek, tako da ni bila mogoča niti brzokljavna pritožba na namestništvo v Trstu. — Vidno je bila cela stvar inscenirana zato, da se je delavstvu spridilo zadnje zadovoljstvo pri spremljanju sodruga k večnemu počitku. — Prepoved je torej morala biti izdana na podlagi skrajno frivolnega poročila kurata Carga na politično oblast. — Glavarstvo v Sežani ni imelo najmanjšega povoda vtikati se v stvar ter dajati kuratu žendarmersko asistenco; glavarstvo se je lahko prepričalo potom županstva, ali potom zaupnikov, da je bil sprevod insceniran brez političnih motivov in brez vsake bojazni pred nemiri in zlorabo. — Ako tega ni bilo, tedaj je sprevod z godbo nekaj docela navadnega, ne le v naših krajih, temveč povsod; na gole kaprice kuratov bi se politične oblasti nikakor ne smele ozirati. — Delavstvo je smatralo prepoved kot inscenirano provokacijo, in dogodili bi se bili krvavi spopadi, da niso voditelji delavstva mirili. — Na javnem shodu dne 19./6. t. l. je delavstvo protestiralo proti neosnovanemu postopanju politične oblasti ter vložilo tozadeven protest na c. kr. namestništvo v Trstu.

Sodrugi na Goriškem!

Širite «Rdeči Prapor» in agitirajte zanj! «Rdeči Prapor» je edino slovensko glasilo! Nabirajte nova naročnike in prispevke za tiskovni sklad! Naša parola mora biti: Vsak socialist mora biti naročnik «Rdečega Prapora»!

Štajerske vesti.

— Celjska okoliška občina je menda izgubljena za Slovence. Vlada je ugodila vsem ugovorom, ki so jih Nemci vložili v prvem in drugem razredu in po tem bi se dalo soditi, da bodo Nemci v dveh razredih zmagali in dobili večino v občinskem zastopu. O tej stvari nam pišejo iz Celja: «Ta afera je poučna z dvojnega gledišča. Okoliška občina celjska je nedvomno slovenska; če so si Nemci vendar pridobili toliko vpliva, ima to svoje razloge. Vodstvo celjskih Slovencev si ne zna pridobiti simpatij med ljudstvom, kajti politika prvakov je na žalost skozinskoz sebična. Koliko smo tu že imeli voditeljev v zadnjih letih! Pa če vprašate, kje so sedaj, ne slišite več njihovihih imen. Pomrli niso. Ampak kdor je mogel, je gledal, da si je napravil prav toplo gnezdo in ko je imel dovolj na kupčku, je šel v pokoj pa je začel živeti «sam zase». Dobičkarstvo je v teh krogih tako veliko, da ni čudo, če se ljudstvo, ki ne more živeti ok samih frazah, odvrta od njih. Celje in celjska okolica sta ravno tako žalostni priči o napačni politiki naših narodnjakarjev kakor Ptuj. In če se bo še kaj časa vodila taka politika, bo južni Štajer sploh izgubljen za Slovence. A kaj bo tedaj? Na Koroškem je itak žalostno, da ne more biti bolj; ali bodo Slovenci vztrajali, če jim ostane sama kranjska dežela? Druga stran tega vprašanja je pa ta. Kakor celjska okolica, tako je še marsikatera občina na Štajerskem po svoji večini slovenska. Vendar pa je v nemških rokah.

Tudi če si Slovenci pridobijo tretji razred, izgube prvega in drugega, to pa pogosto vpliva tudi na volilce zadnjega razreda. Narodnjaki pa nočejo spoznati, da v teh krajih ni rešitve za naše občine brez popolne demokratične reforme. V nekaterih občinah odločujejo ob sedanjih volilni pravici trije kapitalisti ali veliki posestniki. To ne bi bilo mogoče, ako bi tudi za občine veljala splošna in enaka volilna pravica. A kje je pri narodnjakih resen boj za take reforme? Brez njih pa je vse takozvano obrambno delo brez pomena in ga moramo smatrati za komedijo.

— **Nesreča na mariborskem koroškem kolodvoru.** V soboto popoldne je stisnil nenadoma prihajajoči voz delavca Pulka tako ob steno, da mu je zdrobilo desno roko in oprsje. Moč je bil na mestu mrtve.

— **Umor ali nesreča?** Dne 22. (junija) proti 5. zjutraj so našli pri Sv. Roku ob Sotli 44 letnega pastirja Franca Herica na Prahovem travniku mrtvega. 21. junija popoldne je padel umrl se krave — potem pa je nenadoma zginil. Rane ni na mrliču nobene — vendar pa bo sodna komisija določila vzrok smrti, ker ni izključen umor.

Dnevne vesti.

x **Za slovensko vseučilišče gre baje tisti boj,** ki ga sedaj vodijo slovenski klerikalci in liberalci v državnozborskem proračunskem odseku. Liberalci se menda niso s posebnimi prepričanostmi in navdušenjem pridružili obstrukciji, ampak ker se sploh ne upajo samostojno misliti, so pohlevno zlezli klerikalcem pod kuto pa plešejo, kakor piska Šušteršič. Preden se je razglasila združitev obeh klubov, se je prav lahko opazilo, da liberalcem ne diši ta pečenka. Ampak «Slovenec» je parkrat lopnil po Plouju in liberalci se kratkoma niso več upali. Odigrava se torej zopet tista stara igra, ki je napravila slovenskemu narodu že toliko škoda, da morda v stoletju ne bo popravljena. Recept je zelo enostaven: Kak «voditelj», ki čuti v svojem srcu dovolj predrznosti, izreče «geslo»: «Tointo je pogoj našemu obstanku!» Čim je izrečena taka mogočna beseda, nima nihče več pravice razmišljati, soditi in kritizirati. Geslo je tu in «ves narod» mora prisegati nanj. Kdor je diktiral geslo, pa postane slaven in velik, tudi če je največji šarlatan. «Boj za slovensko vseučilišče se mora združiti z bojem zoper italijansko» — tako so rekli preroki in zdaj bi moral vsak Slovenec verjeti, da je to res modrost vseh modrosti. In ravno tisti gospodje, ki so po zimi bombastično deklamirali, da bo z njihovim opravičnikom znanost izključena in nemogoča vsaka obstrukcija, obstruirajo zopet kakor za stavo in dokazujejo, da z vsami svojimi «demokratičnimi» frazami ne vedo, kaj je parlamentarizem. Toda kaj bi tu sploh govorili o demokratizmu in parlamentarizmu, ko je klerikalcem itak vse skupaj samo sredstvo za doseg njihovih, ne slovenskih, ampak klerikalnih ciljev? Drugo je vprašanje, ki ga izziva frivolna obstrukcija Šušteršičeve garde in liberalnih strahopetnežev brez ozira na načela? Kaj bo s to obstrukcijo pridobljeno za slovensko vseučilišče? To je popolnoma praktično vprašanje in nanj bi morali odgovoriti klerikalci. Seveda ne bodo storili tega, zakaj priznati bi morali, da so od vsega začetka zavozili slovensko vseučilišče v vprašanje in da so ga sedaj docela polomili. Kaj bodo dosegli v negativni smeri, je odvisno od vlade, ki je seveda vsa konfuzna. Ustanovitev italijanske fakultete lahko za nekaj časa zavlečejo, prepričati je ne morejo, ker je jasno, da je zanjo velika večina v državnem zboru. Ampak jasno je tudi to: Čim dalje se zavlači oživljenje laške fakultete, tem več vode bo preteklo do razprave o slovenski in do izpolnitve slovenskih želja. Sedanja obstrukcija torej ni boj za, ampak je boj proti slovenski fakulteti. Slovenski poslanci, ki bi radi, da bi jih narod slavil kot nekakšne narodne izveličarje, uganjajo s svojo politiko navodno slošine. Ta politika je binavska in z narodnega stališča naravnost hudodelska. Kako dolgo bo tako šarlatanstvo še moglo voditi narod za nos?

x **Vojaški dopusti za čas letve** so letos urejeni takole: Od 3. do 23. julija imajo dopust vojniki pri naslednjih četah: Pešpolki št. 7, 17, 27, 47, 87, 97, lovski bataljoni št. 20, 8, 9, 19, 7, 11, 29 ter vse domobranske čete. — Od 17. julija do 6. avgusta imajo dopust: Lovski bataljoni št. 6, 17, 21. — Od 10. do 30. julija imata bes. here. polka št. 2 in 4. — Trdnjavski topničarski polk št. 3 ima od 26. junija do 16. julija in od 14. avgusta do 3. septembra. — Trdnjavski topničarji na Koroškem od 3. julija do 23. julija in od 18. septembra do 13. oktobra.

x **Jenenske vojaške vaje.** Orožne vaje rezervistov in nadomestnih rezervistov pehote in lovcev v 4. armadnem zboru bodo od 26. avgusta do 7. septembra in od 2. do 14. septembra. Vojaške vaje 3. armadnega zbora bodo končane 14. septembra.

Iz stranke.

o **Strankin znak.** Na razna vprašanja glede strankinoga znaka naj služi sledeče v pojasnilo:

Strankin znak je v večjem številu že naročen, toda tovarna ga še ni izdelala, vsled česar se še ne more razposlati. Toliko v vednost tistim, ki so znak naročili, da ne bo treba odgovarjati na vsako vprašanje posebej.

Zadnje vesti.

Državnozborski odseki.

Finančni odsek. Dunaj, 1. julija. Včeraj se je začela razprava o izpreminjevalnih davčnih predlogih poslancev Steinwenderja in Lichta. Pri določbah, ki obsegajo pogodnosti za pridobinske in gospodarske zadrage, je predlagal sodrug Seliger, naj se enake pogodnosti dovolijo tudi konsumnim društvom. Sodrugi dr. Renner je predlagal, naj se dovoljujejo pogodnosti le takim zadrugam, ki so res ustanovljene na podlagi samopomoči in ne dobivajo državnih subvencij. Oba predloga sta bila s 14 glasovi proti 7 odklonjena. — § 100 obsega določbe o davku na dividende. Pred tedni so krščanski socialci vložili predlog, da se zviša ta davek stopnjeva do 20 odstotkov. Danes je krščanski socialci Miklas preklical ta predlog. Nato ga je vložil poslanec Renner, ki je pa dejal, da so socialni demokratje le tedaj za zvišnje, če se porabi dohodki tega davka za dobrodelne namene, ne pa za dreadnoughte.

Odsek za socialno zavarovanje. Dunaj, 11. julija. Nadaljuje se razprava o „okrajnih uradih“ za socialno zavarovanje. Vladna večina odklanja vse socialno-demokratične predloge.

Obstrukcija v proračunskem odseku. Dunaj, 1. julija. Čudnega zaveznika so dobili Slovenci. Pri obstrukciji zoper italijansko vseučilišče jim pomaga nemško-nacionalni poslanec, strupeni sovražnik Slovencev Malik, ki je včeraj govoril dve uri. Prepričal se je mnogo z drugimi Nemci. On in krščanski socialci Prochazka sta si vzajemno ponujala klefute, pa je ostalo le pri obljubah. Potem je govoril minister Stürgkh, ki je dejal, da vlada ne nasprotuje slovenskim vseučiliškim željam, ampak ne more dovoliti, da bi se spravljale v zvezo z vprašanjem italijanske fakultete. Za njim je govoril sodrug Adler, dokazujec slovenskim klerikalcem, da so se postavili na napačno stališče. Potem se je nadaljevala obstrukcija. Ob 1/2.11. zvečer je Demšar prekinil svoj govor, ker se mu je obljubilo, da bo danes lahko nadaljeval.

Slovenec izpreminja stališče. Dunaj, 1. julija. Združeni klerikalci in liberalci so izdali izjavo, v kateri pravijo, da ne zahtevajo nobene zveze med vprašanjem italijanskega in slovenskega vseučilišča, zahtevajo pa, da se italijanska fakulteta ne sme ustanoviti na Primorskem. — Četudi slovenski poslanci tajajo, je to vendar novo stališče, kajti obstrukcijo so vendar začeli proti italijanski fakulteti in opravičevali so jo z zahtevami o slovenskem vseučilišču. Da je tu zveza, vidi slepec. Pa tako zmedene so bile navadno vse akcije, ki jih je vodil Šušteršič.

Ogrski parlament. Budimpešta, 1. julija. Včeraj je bil za predsednika izvoljen Albert Berzeviczy z 211 glasovi. Grof Apponyi je dobil 78 glasov. Podpredsednika sta Navay in Kabes. Zbornica bo imela vsak dan seje od 10. dopoldne do 2. popoldne.

Predsednik bosenskoga sabora umrl. Sarajevo, 1. julija. Včeraj je tukaj umrl predsednik sabora Ali beg Firdus. Pokopan bo v Begovi džamiji.

Rusko-poljski pretep. Lvov, 1. julija. Pred vseučiliščem so bili danes krvavi igradi. Rusinski dijaki so napravili brez dovoljenja akademične oblasti shod za rusinsko vseučilišče. Ko so poljski dijaki izvedeli za to, so se začeli zbirati pred univerzo. Da bi preprečila spopad, je policija napravila kordon. Toda z obeh strani se je začelo streljati z revolverji. Na to je policija potegnila sablje. Prišli so tudi policisti na konjih in vojaštvo. En dijak je ubit, mnogo oseb je ranjenih. Aretirali so mnogo dijakov. Sodišče je vpeljalo obširno preiskavo.

Vestnik „Vzajemnosti“.

Izlet v Trst. Vozne cene III. razreda za izlet v Trst in nazaj so za posamezne postaje naslednje: Ljubljana: 5 K 80 vin., — Borovnica: 4 K 80 vin., — Logatec (Idrija): 4 K 20 vin., — Rakek: 3 K 50 vin., — Postojna: 3 K 10 vin., — St. Peter: 2 K 70 vin., — Sežana: 1 K 60 vin., — Nabrežina: 80 vin. V navedenih zneskih ni zapopaden režijski prispevek, ki znaša 50 vin. za osebo in ki ga je položiti obenem z voznino. Vlak se bo v navedenih postajah ustavil samo tedaj, če se izletniki priglase vsaj do 15. julija ter vposlijejo tudi denar. Izvenljublanski priglaseci morajo plačati ves znesek naenkrat. Denar je vposlati

edinole na naslov: Splošna delavska zveza «Vzajemnost» v Ljubljani. Zaupniki po deželi so naprošeni, da razvijejo v svojem področju potrebno agitacijo ter skupno naznanijo imena priglasev in vposlije potrebne zneske. Ljubljanski zaupniki, ki imajo vplačevalne bloke, obračunajo glavnemu blagajniku vsako nedeljo od 9. do 12. dopoldne.

Iz upravnih odsekov. Odborniki in cestni zaupniki upravnega odseka v Spodnji Siski imajo danes ob 8. zvečer v gostilni pri Celarcu redno mesečno posvetovanje. S seboj je prinesli vse knjige in listine. Prosi se za točnost in polnostevilno udeležbo. — Upravni odbor za sentjakijski okraj ima jutri, v nedeljo, ob 9. dopoldne v zvezini pisarni v Selenburgovi ulici št. 6 redno mesečno sejo. S seboj je prinesli nabrane prispevke ter vse knjige in listine. Sodrugi naj blagovolijo priti točno in polnostevilno.

Za veselico v prid skladu pevskega zbora, ki se vrši v nedeljo, dne 31. julija dopoldne na obsežnem posestvu odsekovskega podporočnega člana g. Ant. Putriha ob Dolenjski cesti. Je določen naslednji pevski program: 1. F. Marsik: «Delo», zbor. 2. F. Juvanec: «Pastir», zbor s tenor in bariton samosplovom. Dr. G. Ipavec: «Planinec», zbor. 4. Dr. A. Schwab: «Izgubljeni cvet», zbor z bariton samosplovom. 5. * *: «Vzbujenje duhov», zbor. Tenor solo, poje sodr. I. Verčič, bariton solo pa sodr. Š. Dražil. Koncertni program, ki ga oskrbi «Slovenska filharmonija», objavimo prihodnje. Natančnejši spored je razviden s posebnih vabil. Vstopnina v predprodaji je 30 vin., pri blagajni 40 vin. Odsekovi podporni člani so vstopnine prosti. Prosi se za kar največjo agitacijo.

Obračun prostovoljnih prispevkov, nabranih na bloke, se vrši jutri od 9. do 12. dopoldne v zvezini pisarni v roke glavnega blagajnika sodr. Š. Lehpa merja. Bloke je seveda prinesiti seboj.

Iz osrednjega odbora. V ponedeljek dne 4. julija je v zvezini pisarni seja glavnega odbora. Na dnevnem redu so važne zadeve. Točnost in polnostevilna udeležba je nujno potrebna. Začetek ob 8. zvečer.

Zaupniki, ki še niso obračunali blokov za prostovoljne prispevke, naj to storo še tekom današnjega dne v roke odsekovskih blagajnikov ali pa jutri dopoldan v zvezini pisarni.

Zahtevajte po vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah

„Rdeči Prapor“

Socialni pregled.

**** Lesnim delavcem ljubljanskim!** Tovarishi! V nedeljo, dne 3. julija 1910 sklicujemo javen shod lesnih delavcev, ki se vrši v veliki dvorani «Mestnega doma». Začetek shoda ob 9. dopoldne. Dnevni red: Boj ali mir v ljubljanski lesni industriji, oziroma kaj pravijo posestniki mizararskih delavnic z oziroma na potek delavne pogodbe. Mizarji in strojni delavci, udeležite se tega shoda vsi do zadnjega, pripeljite tudi vaše žene! Vstop je vsakomur dovoljen.

**** Čevljarški delavci, pozor!** Na Reki in Sušaku so čevljarški delavci že tretji teden v stavki. Delodajalci se trudijo s pomočjo policije in oblasti na vse pretega, da bi s šikaniranjem vsake vrste uklonili delavce. Vsi čevljarški delavci so torej naprošeni, da ne sprejmejo dela na Reki in Sušaku, dokler ne javimo, da je ta boj končan.

**** Rudarska stavka v Istri.** Iz Labinja se nam poroča: Nekateri uradniki so se pri nas navadili, skrajno ošabno ravnati z delavci, žaliti jih, prezirati vse prošnje in pritožbe in delati sploh tako, kakor da so delavci neme tvorine živali. Vrh tega je postalo priganjanje nesvarno in nezno. Posebno se odlikujeta v tem uradnika Tachleitner in Gozler. Njihovo brutalno ravnanje je povzročilo, da so danes delavci končno ustavili delo. Bilo bi pač potrebno, da bi trboveljska premogokopna družba napravila tukaj red. Tako ne morejo ostati razmere na noben način, kakršne so doslej.

**** Delavci in bolniška blagajna.** Zadnji čas se množe pritožbe, da podjetniki svojih delavcev ne zavarujejo v razredu, v katerega spadajo, ter da se jim odtegujejo previsoki ali pa prenizki prispevki. Pravilno ni ne prvo ne drugo, ker mora biti zavarovanec vpisan v tistem razredu, v katerega spada po višini plače. Toda če podjetnik odteguje nižje prispevke kakor so predpisani, je to njegova stvar — glavno je, da je zavarovanec vpisan v pravi razred. Ampak slučaj, da bi podjetnik odtegoval prenizke ali pa sploh nobenih prispevkov, so silno redki — tembolj pogosto pa se pripeti, da mora uslužbenec plačati neke svoj, temveč tudi precejšen del ali pa sploh cel prispevek, ki odpada na podjetnika. Da je to mogoče, so krivi navadno delavci sami, ki se za svoje za-

Samostalni, izurjeni

stavbeni, umetni in okovni ključavničarji

z dobro plačo in stalnim delom

se sprejmejo.

Potni stroški se plačajo naprej. Ponudbe pod „Schlosser 791“ prevzema Rudolf Mosse, Annoncen Expedition, Dunaj I., Sallerstätte 2.

deve sploh ne brigajo ali pa šele takrat, ko je že prepozno. Ne samo pravica, temveč naravnost dolžnost delavca je, da se prepriča takoj pri vstopu v delo, če ga je mojster sploh ter pravilno prijavil. To se najlaže dožene pri pristojni bolniški blagajni, ki je dolžna, dajati tudi vsa potrebna pojasnila. Kakor pri vstopu v delo, tako je dolžnost delavčeva tudi takrat, da se priča, če ga je podjetnik prepisal v višji razred, kadar se mu je povisala plača. So seveda podjetniki, ki so v vsakem oziru vestni; toda previdnost je povsod na mestu. Če oboje, imajo delavci večkrat sitnosti ali celo škodo, ker jim je podjetnik pač utrgaval prispevke, ni jih pa pravilno ali pravočasno obračunal; v prvem slučaju je bolnik lahko prikrajšan pri bolnišnici, v drugem pa se mu pripozna članstvo šele po mnogih neprijetnih potih. Po postavi mora bolniška blagajna vsakega obolelega delavca, ki je bil zaposlen v kakem zavarovanju podvrženemu podjetju, sprejeti v zdravniško oskrbo ter mu nakloniti bolniško podporo, in sicer brez ozira na to, če je bil prijavljen ali ne; seveda mora potem podjetnik povrniti vse troške, ki jih je imela bolniška blagajna. Če je prijavil podjetnik delavca v pravi razred, odteguje pa mu višje prispevke, kakor so predpisani, je to nekaj, kar močno diši po goljufiji. V tem slučaju ima delavec pravice, da se mu povrne preveč odtegnjena svota. Mnogo je tudi podjetnikov, ki na delavca odpadajoče prispevke sicer odtegujejo, obračunajo jih pa ne, ali pa šele na posredovanje (eksekucijo) od strani pristojne politične (nadzorovalne) oblasti. Če se odštejejo nekatere izjeme, tiči v tem slučaju večinoma znak goljufije, kar je bilo pred kratkim izrečeno tudi o priki neke zadevne sodne razprave na Dunaju. Če je podjetnik v zadregi, da ne more plačati prispevkov, ki odpadejo nanj, mora obračunati vsaj vsoto, ki jo je odtegnil od delavske plače. Kakor že povedano, ima delavec pravico na povrnitev preveč odtegnjenega zneska, če je bil zavarovan v nižjem razredu, v slučaju bolezni pa mu podjetnik doplača bolniščino do one višine, ki je odmerjena za razred za katerega so se mu odtegovali prispevki. Če podjetnik odteguje nižje prispevke kakor bi jih moral po resničnem zaslužku, ne doseže delavec navadno ničesar, če se pritoži šele takrat, kadar zbolí; kajti v tem slučaju ima podjetnik dober izgovor, da je delavec vedel, da je zavarovan v nižjem razredu, pa je molčal, kar je toliko, kakor da je tiho soglašal. Uslužbenca v zavarovanje prijavlasi mora podjetnik ali njegov namestnik, in ne, kakor nekateri mislijo, da ga mora šele delavec opozoriti na to.

IKO

Izjava.

Izjavljam, da nisem nikoli govoril, da je gospod Ivan Kocmur, tajnik okr. bolniške blagajne v Ljubljani, zapravil 1500 kron od „Rdečega Prapora“ ali sploh raznašal o njem kakih drugih nepoštenosti. — Obžalujem, da se podtikajo meni tako neresnične govorice, ker jaz nisem v stanju o gospodu Kocmuru nič slabega povedati, temveč ga v vsakem oziru zelo visoko čislam.

Dovoljujem, da se ta preklic na moje stroške objavi v listih, ki se čitajo v tobačni tovarni, ako to zahteva gospod Kocmur.

Josip Buda,

delavec v c. kr. tobačni tovarni v Ljubljani.

Naročajte in širite naš list!

Zapomni, ne zabl:

Bolan ali zdrav,

Le „FLORIAN“ rabi,

Želodcu bo prav!

je krepčilo želodca,

potrebno v vsaki skrbni hiši!

Ljudska kakovost liter K 240.

Kabinetska kakovost liter K 480.

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Ceno posteljno perje in puh!

1 kilogram sivega, oskuhljenega K 2—, polbelega K 280, belelega K 4—, prima puhastega K 6—, izredno finega skubljenega K 8—, sivega puha K 6—, belelega K 10—, izredno fini prsi puh K 12—, od 5 kg nabrej franko.

Gotove postelje

iz gosto tkanega, rdečega, modrega, rmenega ali belega inleta (blaga nanking), 1 pernica 180 cm dolga in 116 cm široko ter 2 blazini, 80 cm dolgi in 58 cm široki, dovolj napolnjene z novim, očiščenim puhastim, trpeznim, sivim perjem 16 K, s puhom K 20—, s puhom K 24—. Pernice sama 12 K, K 14—, K 16—, blazince K 3—, K 350, K 4—. Pernice 180 cm dolge in 140 cm široke, K 15, 18, 20. Blazince, 90 cm dolge in 70 cm široke ali 80 cm dolge in 80 cm široke, K 450, 5—, 550. Spodnje pernice iz gradla, 180 cm dolge in 116 cm široke, K 13—, 15—, pošlje po povzetju, zavoj zastonj od K 10— naprej franko 52—27

Maks Berger, Deschenitz št. 678, Böhrerwald.

Cenik o matracah, odejah, prevlečkih in vse drugemu blagu za postelje zastonj in franko. Če ne dopade, se zamenja ali denar nazaj

Ustanovljena 1847.

Žovarna pohištva J. J. Naglas

Turjaški trg št. 7 LJUBLJANA Turjaški trg št. 7

Največja zaloga pohištva za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na zmeti, šimnati modroci, otroški yosički i. t. d. Najnižje cene. Najsolidnejše blago.

Kmečko-delavska gospodarska zadruga

Dobravlje :: pošta sv. Križ, Goriško :: Dobravlje

priporoča svojo

bogato zalogo izbornih vin.

V Ljubljani ima zalogo v Vodmatu „pri Mraku“. Po cenah je vprašati v prodajalni „Konsumnega društva za Ljubljano in okolico“.

Vodmat, Bohoričeva ulica.

„BALKAN“

spedicija in komisija

Centrala v Trstu.

Podružnica v LJUBLJANI

Šelenburgova ul. 7 (pri Maliču).

Telefon šte. 38. ::::: Telefon šte. 38.

SPEDICIJE

vsake vrste. :::: Prevažanje blaga za irgouce in zasebnike. :::: Preselitve. :::: Vlaganje blaga in pohištva v skladišča. :::: Zacarinanja. :::: Pre-
::: vzetje blaga v prodajo i. t. d. i. t. d. ::::

Prevažanje pohištva.

Točna postrežba. :: Nizke cene.

Za gostilno Delavskega doma v Trbovljah

se išče

spretna gostilničarka

ki pa mora položiti primerno kaveljlo.

Ponudbe je poslati do 10. julija t. l. na

Občno konsumno društvo v Trbovljah.

Odbor.

Castiti gospod

Gabrijel Piccoli

lekarnar

62—10

v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso

z velikim uspehom porabil, katero iz srca

priporočam v veliko korist vsaki družini

ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim, blagovolite mi poslati še 24 stekleničic Vaše tinkture za želodec.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Sterle

posesnik in premirani medvedji lovec v Koritnicah, pošta Knežak pri št. Petru na Krasu.

Kavarna

„Unione“ v Trstu

ulica Caserma in Torre Bianca

se priporoča.

Ustanovljena 1847

62—30